

**Uwagi przygotowane
dla Komisja Cyfryzacji, Innowacyjności i Nowoczesnych Technologii
w dniu 15 grudnia 2016 r.**

Sądownictwo powszechne posiada już wyspecjalizowane komórki organizacyjne rozpoznające sprawy obejmujące problematykę praw autorskich i pokrewnych. Aktualne propozycje stanowią jedynie konsekwentną kontynuację podejmowanych już działań usprawniających funkcjonowanie wymiaru sprawiedliwości.

Element specjalizacji sędziów wynika z wyodrębnienia wydziału w Sądzie Okręgowym w Poznaniu rozpoznającego wnioski o zatwierdzenie albo odmowę zatwierdzenia tabeli wynagrodzeń w całości albo w części, dla organizacji zbiorowego zarządzania prawami autorskimi i pokrewnymi przez sąd.

Nadto, od orzeczenia wydanego przez zespół orzekający Komisji Prawa Autorskiego – w terminie 14 dni od dnia jego doręczenia – stronom przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Poznaniu. W postępowaniu toczącym się wskutek wniesienia odwołania **stosuje się przepisy Kodeksu postępowania cywilnego o apelacji. Pierwotnie w postępowaniu przed Komisją stosowano przepisy postępowania administracyjnego.**

Wymieniona kompetencja sądu wynika z **rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 lutego 2011 r. w sprawie wyznaczenia sądu okręgowego właściwego do rozpoznawania niektórych spraw z zakresu prawa autorskiego i praw pokrewnych** (Dz. U. z dnia 18 lutego 2011 r.)

Na podstawie art. 110²⁰ ust. 2 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (Dz. U. z 2006 r. Nr 90, poz. 631, z późn. zm.¹⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. Wyznacza się **Sąd Okręgowy w Poznaniu** jako właściwy do rozpoznawania spraw, o których mowa w art. 110¹⁴ ust. 1 i 3 oraz art. 110¹⁷ ust. 6 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych.

Wskazany element specjalizacji sądów powszechnych w problematyce autorsko-prawnej występuje także w postępowaniu karnym. W celu poprawy jakości orzekania oraz ujednolicenia tego orzecznictwa już na szczeblu sądów rejonowych wyodrębniono

sądy orzekające w sprawach o przestępstwa określone w art. 115-119 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych. Wyodrębnienie to funkcjonuje już od dnia 1 lipca 2001 r. Aktualnie jego podstawę prawną stanowi: **rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 16 października 2002 r. w sprawie wyznaczenia sądów rejonowych rozpoznających sprawy o przestępstwa wynikające prawa autorskiego i praw pokrewnych.** (Dz. U. z dnia 31 października 2002 r.).

Na podstawie art. 123 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (Dz. U. z 2000 r. Nr 80, poz. 904, z 2001 r. Nr 128, poz. 1402 oraz z 2002 r. Nr 126, poz. 1068) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Sprawy o przestępstwa określone w art. 115-119 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych, z obszaru właściwości danego sądu okręgowego, z zastrzeżeniem ust. 2, rozpoznają sądy rejonowe w miastach będących siedzibami sądów okręgowych.

2. Rozpoznawanie spraw z obszaru właściwości:

- 1) Sądu Okręgowego w Gdańsku - powierza się Sądowi Rejonowemu Gdańsk-Południe w Gdańsku;
 - 1a) Sądu Okręgowego w Katowicach - powierza się Sądowi Rejonowemu Katowice-Wschód w Katowicach;
- 2) Sądu Okręgowego w Krakowie - powierza się Sądowi Rejonowemu dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie;
 - 2a) Sądu Okręgowego w Lublinie - powierza się Sądowi Rejonowemu Lublin-Zachód w Lublinie;
- 3) Sądu Okręgowego w Łodzi - powierza się Sądowi Rejonowemu dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi;
 - 3a) Sądu Okręgowego w Poznaniu - powierza się Sądowi Rejonowemu Poznań-Stare Miasto w Poznaniu;
 - 3b) Sądu Okręgowego w Szczecinie - powierza się Sądowi Rejonowemu Szczecin-Centrum w Szczecinie;
- 4) Sądu Okręgowego w Warszawie - powierza się:
 - a) Sądowi Rejonowemu dla Warszawy-Mokotowa w Warszawie - w zakresie spraw z obszaru właściwości tego Sądu oraz Sądu Rejonowego w Piasecznie,

- b) Sądowi Rejonowemu dla miasta stołecznego Warszawy w Warszawie - w zakresie spraw z obszaru właściwości tego Sądu oraz Sądów Rejonowych w Grodzisku Mazowieckim i Pruszkowie,
 - c) Sądowi Rejonowemu dla Warszawy-Śródmieścia w Warszawie - w zakresie spraw z obszaru właściwości tego Sądu,
 - d) Sądowi Rejonowemu dla Warszawy-Woli w Warszawie - w zakresie spraw z obszaru właściwości tego Sądu,
 - e) Sądowi Rejonowemu dla Warszawy-Żoliborza w Warszawie - w zakresie spraw z obszaru właściwości tego Sądu;
- 4a) Sądu Okręgowego Warszawa-Praga w Warszawie - powierza się Sądowi Rejonowemu dla Warszawy Pragi-Południe w Warszawie;
- 5) Sądu Okręgowego we Wrocławiu - powierza się Sądowi Rejonowemu dla Wrocławia-Śródmieścia we Wrocławiu.

W odniesieniu do spraw z zakresu własności przemysłowej także doszło już do częściowego wyodrębnienia wyspecjalizowanych sądów sądownictwa powszechnego.

Proces koncentracji orzekania w tych sprawach nastąpił na mocy art. 91 Rozporządzenia /WE/ Nr 40/94 z dnia 20 grudnia 1993 r. w sprawie wspólnotowego znaku towarowego (obecnie: art. 95 ust.1 Rozporządzenia /WE/ Nr 207/2009) stanowi: **„Państwa członkowskie wyznaczają na swoich terytoriach możliwie jak najmniejszą liczbę krajowych sądów i trybunałów działających jako sądy pierwszej i drugiej instancji, zwanych dalej „sądami w sprawach wspólnotowych znaków towarowych”, które pełnią funkcje powierzone im na mocy niniejszego rozporządzenia”**.

W ramach nowo tworzonej struktury wydziałów w sądach okręgowych podstawę jednego z nich może stanowić istniejący już **XXII Wydział Wspólnotowych Znaków Towarowych i Wzorów Przemysłowych w Warszawie rozpoznający sprawy dotyczące naruszenia, groźby naruszenia, braku naruszenia wzorów przemysłowych i znaków towarowych, unieważnienia wzoru wspólnotowego, wygaśnięcia, unieważnienia znaku towarowego, skutków naruszenia znaku towarowego.**

Należy też zauważyć, że wyodrębnienie struktur wydziałów pozwoli na specjalizację sędziów, która stworzy potencjalną możliwość wprowadzenia polskich sędziów do

Jednolitych Sądów Patentowych (UPC), które rozstrzygać będą w Unii Europejskiej sprawy wymienionej kategorii. Tylko w Niemczech przygotowuje się działanie 4 oddziałów tego Sądu.

Pożądane efekty wyodrębnienia sądów orzekających w sprawach własności przemysłowej oraz czynów nieuczciwej konkurencji:

- koncentracja spraw jednego rodzaju pozwala na usprawnienie orzekania i jego przyspieszenie co dla przedsiębiorców ma decydujące znaczenie,
- wyodrębnienie struktur wydziałowych sądów przyczyni się do kształtowania „linii orzeczniczych”, sprawi, że orzecznictwo stanie się bardziej przewidywalne, co może mieć wpływ na ograniczenie ilości decyzji przedsiębiorców o celowości wdania się w spór,
- „przeżywalność” przeciętnego przedsiębiorcy w Polsce przez jeden rok to 75% przedsiębiorców, ale po trzech latach pozostaje już tylko 54% tych przedsiębiorców. Po pięciu latach działalności z tych, którzy zaczęli działalność gospodarczą, prowadzi ją zaledwie niecała 1/3, czyli 32% - czas rozpoznania spraw może mieć więc bezpośredni wpływ na istnienie materialnych podstaw funkcjonowania przedsiębiorcy.